

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrud Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Biskop Mangers tale i St. Olavskirken under sørgegudstjenesten for dronning Maud 8—12—38. — En katolsk landssak. — Du gikk så stille. — Blomster og tistler på livets veikanter. — Exerçieboken. — Mariakongregasjonens retrett. — Våre lesere har ordet. — Herhjemme. — - og derute. — Ungdoms yrke — Kirkens styrke.

Biskop Mangers tale i St. Olavskirken under sørgegudstjenesten for dronning Maud 8-12-38.

«Jeg er opstandelsen og livet. Den som tror på mig, han skal leve om han enn dør.»
(Joh. 11, 25.)

Hoitelskede i Herren.

Norges dronnings, vår dronnings jordiske levninger er idag blitt bisatt i Akershus gamle slottskirke. Der hviler nu hennes legem blandt det folk hun elsket og levde for, til det på opstandelsens dag igjen blir forenet med sjelen som alt nu er gått inn til det evige liv. Hele det norske folk fant sammen i sorg, da budskapet kom at dronningen var død, og alle våre hjerter slår nu i takt idet vi minnes den avdøde landsmors opofrende kjærlighet til sitt folk og ønsker å vise hans majestet kongen og hele kongehuset vår dype hengivenhet og vår innerlige deltagelse.

For oss katolske kristne er det jo en hellig plikt å ta del i vår konges store sorg. Men vår deltagelse springer også ut som en spontan trang av vårt hjertes innerste, for vi føler oss selv rammet ved dette dødsfall, føler oss ett med vår konge og hele det norske folk. Og vi vet at den eneste måte på hvilken vi kan bevise vår deltagelse og takke den avdøde er å samle oss i bønn for hennes sjelero og i bønn for kongen og kongehuset: at Gud må gi dronningen det evige livs herlighet, og velsigne og bevare kongen og hele kongehuset til beste for vårt land og vårt folk!

*

På hver grav står et spørsmålstegn, og hver grav er en gåte, men vår tro gir svar på spørs-

målet og gåten. Ti like siden den dag Guds sønn selv steg ned i graven har den mistet både sin bitterhet og sin gåtefullhet. Som Han selv seierrick gikk frem av graven, slik skal også alle de som her på jorden har sluttet sig til Ham i tro, håp og kjærlighet og i trofast plikttoppfyllelse dele opstandelsens herlighet med ham, han som har sagt: «Jeg er opstandelsen og livet. Den som tror på mig, han skal leve om han enn dør.»

Derfor vet vi også at vår dronning lever videre, ikke alene i minnes rike, men i virkeligheten, i et rikere og høiere liv. Vi vet jo alle at hun ikke alene eide troen på Gud og Jesus Kristus, men at hun også i kraft av denne tro var en mønsterverdig hustru og mor og en opofrende og hengiven landsmor.

Det norske folk kan aldri være henne takknemlig nok for det skjønn eksempel hun har gitt oss på et lykkelig familieliv. Som kongen selv sa det på sølvbryllupsdagen blev hennes «glede for hjemmet alltid den seirende». Et skjønnere vidnesbyrd kan ikke tenkes, og den gjerning som har fortjent et slikt er en mektig forbeder hos den evige dommer. Hvor velsignet om dette eksempel på et godt familieliv blev etterfulgt i alle norske hjem, om alle fant sin glede i familiekretsen! Ti denne glede vilde seire over alle vanskeligheter og skape et lykkelig og gudfryktig folk i «landet med de tusen hjem».

Og hvor meget skylder vi ikke dronningen som landets mor. Hun var landsmor på grunn av sitt kall som Norges dronning, og vi vet hvor alvorlig hun tok denne oppgave. Hun hjalp og lindret nød og savn hvor hun kunde, men denne oppgaven var samtidig en hjertetrang hos henne: det var med sann moderlig ømhet og kjærlighet at hun tok sig av barna og av de syke. Det er rørende å lese hvorledes hun gledet barna med leketøi og selv lekte med dem og hvorledes hun besøkte de syke og sendte dem blomster hun selv hadde plukket. Vår dronning har i sannhet forstått Herrens ord om å skape sig venner her på jorden, så de kan gå i forbønn hos Gud og gi oss adgang til de evige boliger. Og hennes venner er nettop de som Vår Herre har kalt sine «minste brødre» og om hvem Han har sagt at «alt det som gjøres mot dem er gjort mot Ham selv». Og derfor er vi sikre på at hun har funnet en mild og nådig dommer i evighetens land.

Og det er det som er den store, ja den eneste trøst, når døden tar fra oss våre kjære. Vi føler smerten og adskillelsen og vi gråter, slik som Kristus selv gråt ved sin venn Lasarus' åpne grav. Men gjennom tårene tilber vi Guds forsyn og vi er visse på et gjensyn i himmelens herlighet.

Det er også det som nu gir vår konge trøst i hans store sorg. Hvem kunde lese hans budskap til det norske folk uten å bli rørt til tårer? «Når Vår Herre har tatt dronningen fra mig nu, så er det et hårdt slag. Men jeg forstår at det er en styrelse og det er en vis og kjærlig forordning at så allikevel er skjedd.» Skjønnere og edlere ord kunde ingen konge tale. Det er ord som er båret av en dyp tro og en ydmyk hengivenhet i Guds vilje, ord som er vår konge verdig.

Og derfor slår også våre hjerter i takt med hans hjerte og også vi forsikrer ham om vår dype hengivenhet for hans person og for det land hvis øverste stilling han røkter med så megen takt og klokskap.

Hvad kongehuset betyr for Norge det har vi vel best sett i disse dager: dronningens død har skapt et enig Norge. Så snart sorgen budskap kom var alle motsetninger glemt. da sluttet alle op om kongen og kongefamilien og følte sig ett med dem, på samme måte som det lød en enstemmig jubel over hele Norge, da prins Harald blev født. Om kongehuset ikke hadde gjort annet enn å skape en slik broder- og samhörighetsfølelse, da vilde det ha sin store oppgave og vise sin uvurderlige betydning for Norges land og folk, og Norge måtte stå i dyp takknemlighetsgjeld til det. En del av denne takknemlighetsgjeld kan vi nu betale idet vi ber for dronningens sjelero og viser vår kjærlighet og hengivenhet mot kongehuset ved å være gode og pliktopfyllende borgere.

*

Høitelskede i Herren, når vi nu sender vår bønn op til himmelen for vår dronning, da vil vi også takke Gud for det Han har gitt og lært oss ved hennes liv og død. Ved sitt *liv* har dronning Maud lært oss kjærlighet og troskap mot våre hjem og våre venner og tjenende kjærlighet mot våre medmennesker — ved sin *død* enighet og gjensidig forståelse.

Men som hvert dødsfall er også denne død en manende appell til oss alle: sursum corda, løft deres hjerter op til de himmelske goder! Alt jordisk forgår og faller i grus. Det som blir er de skatter vi samler for himmelen. Det er det eneste vi får ta med, når evighetens porter lukker sig op for oss. Kun når vi har samlet slike skatter og gjort Herrens «minst brødre» til våre venner, vil graven bli for oss et forværelse, et venterum til den herlighetsfulle opstandelse, til den evige hvile hos Gud. «Salige er de døde som dør . . . de skal hvile fra sitt arbeid; for deres gjerninger følger med dem.» (Ap. 14, 13.)

Herre, gi vår dronning den evige hvile og 'la det evige lys skinne for henne.

Amen.

En katolsk landssak.

Oremus pro pontifice nostro Pio!

Den katolske kjærlighet er som alt levende i stadig vekst, og finner alltid nye områder og uttrykk for sitt liv. Slik beviser den at Kristi kjærlighet virkelig driver Kirken og dens barn. Et slikt bevis er «Den eukaristiske timeplan». Hvad den er? Jo, hør engang!

14. desember 1935 skrev lederen for Lignes du Sacré Coeur i Belgia et brev til Generaldirektøren for Bønnens Apostolat som har sitt sete i Rom. Brevet inneholdt et forslag, som skulde få den største betydning for praktisk, katolske fromhetsliv, og bli en stor hjelp og trøst for vår hellige far paven i hans ansvarsfulle stilling som kirkens øverste og ansvarlige leder. Forslaget gikk ut på å komme

vår hellige far til hjelp i hans mange og store vanskeligheter og bekymringer, og det på den beste og mest effektive måte som tenkes kan: *Ved bønnen i det hellige messeoffer*. Pater Meeus tanke var at det daglig — uten ophør — hver eneste halvtimme skulde frembæres hellige messeoffer i pavens mening.

Tanken blev, som rimelig var grepet med den største begeistring, og den fant en enestående tilslutning over hele verden. Den 29. desember 1936, da vår hellige far pave Pius lå alvorlig syk, kunde derfor generaldirektøren for Bønnens Apostolat overrekke vår hellige far på sykeleiet et album, som bar tittelen: «*Timeplan for alle de messer som i løpet av året 1937 hver halvtimme vil bli frembåret i pavens*

mening av direktørene for bønnens apostolat og andre prester over hele verden. Albumet inneholdt fortegnelsen over 11 545 hellige messeoffer, fordelt på 5561 halvtimer etter romersk tid.

Dette overveldende bevis på kjærlighet, hengivenhet og inderlig deltagelse i den hellige fars vanskeligheter gledet og trøstet den aldrende, men utrettelige vokter på Sions murer, og i et brev lot han kardinal Pacelli gi uttrykk for sin glede og sin takk. I dette brev kaller Pius XI «den eukaristiske timeplan» «et så strålende bevis på fromhet, at neppe noget annet vilde ha gledet ham mere».

Ingen av oss kan vel helt forstå vår hellige fars følelser i denne sak, da han er alene om å kjenne byrden og vanskelighetene som hans ophøiede og hellige stilling legger på ham. Men litt av den trøst og glede som «Den eukaristiske timeplan» berede ham, kan vi kanskje forestille oss, når vi tar i betraktning at de fleste av messeofrene blev frembåret på bestemt dag og tid, og ikke bare for 1937, men for all fremtid. Når som helst kan vår hellige far ta for sig «Den eukaristiske timeplan» og se hvor den hellige messe til enhver tid blir frembåret i hans mening — natt og dag året rundt — og således selv ofre den for det anliggende som mest tynger ham. Er ikke dette en herlig tanke, et virkelig praktisk utslag av vår tros katolicitet og universelle enhet? Og hvem vil ikke være med og gjøre sitt til at Bønnens Apostolat år for år kan være i stand til å legge frem på pavens skrivebord en stadig mere omfangsrik og fullstendig «Eukaristisk timeplan»?

Den første inneholdt som nevnt 11 545 messer. Av disse blev bare 26 lest i Norge, et tall som ikke akkurat tjener oss til ros. Til motsetning kan nevnes at i Meksiko, hvor forfølgelsen raste, og messen derfor måtte feires i nattens mulm og mørke rundt om i private hus og med vakt ved dørene mot forfølgerne, der blev ikke mindre enn 930 hellige messer frembåret. Alene provinsen Tabasco, hvor guvernøren Garrido Canabal hadde jevnet hver eneste kirke med jorden, lot lese 107 messer. Stipendiene blev sendt annetsteds hen for at messeofrene kunde bli frembåret. Hvilken offervilje og omtanke, som gjør oss heroppe til skamme! Tenk, ikke mere enn 26 messer for vår hellige far pave Pius XI, som er en så varmhjertet og hengiven venn av vårt land og folk! Dette er noget vi ikke kan være bekjent av!

Og dog, står det dårligere til med vår deltagelse i «Den eukaristiske timeplan» for 1938. Den inneholder 13 747 hellige messer fordelt på 5161 halvtimer i 70 forskjellige deler av verden. Men Norge, ja, jeg skammer mig for å skrive det, står opført med bare 4 — fire — messer! Heldigvis er det virkelige tall dog større, da St. Birgitta menighet i Fredrikstad ved samarbeide mellom St. Josefssøstrene, menighetens foreninger og sognepresten hver eneste måned ofrer en hellig messe i pavens mening.

Hadde den «Eukaristiske timeplan» vært bedre kjent vilde sikkert antallet av hellige messer i Norge vært betydelig større. For Bønnens Apostolat har mange ivrige og fromme medlemmer i vårt land, og

hengivenheten for og kjærligheten til vår hellige far vet vi er levende blandt oss. Men la den nu også få et praktisk og synlig uttrykk, nettopp ved det hellige messeoffer i «Den eukaristiske timeplan». Målet må være: *Ingen menighet uten iallfall sin månedelige messe i pavens mening. Ingen katolsk familie som ikke yter sin skjerv til denne i sannhet katolske sak.* Aller helst en stiftet messe in perpetuum i hver eneste menighet for dette formål! Dette er hans høiærverdighet biskopens inderlige ønske, og han er selv gått i spissen ved å innskrive sig i «Den eukaristiske timeplan» for alltid!

La oss da alle som en slutte op om vår biskop også i denne sak! Men det haster skal vi komme med i timeplanen for 1939. Som den av biskopen utnevnte, og av Rom godkjente nasjonaldirektør for Bønnens Apostolat i Oslo Vikariat henstiller jeg derfor til mine ærede medbrødre å fremme denne sak hver i sin menighet, og til mine katolske landsmenn å hjelpe sine sogneprester, så vi til årsskiftet kan bringe den hellige far et riktig stort antall hellige messer for 1939 og for all fremtid. La det norske hjertelag atter vise sig fra sin mest offervillige side!

Fortegnelse over tid og sted for de hellige messer som vil bli lest i tilknytning til «Den eukaristiske timeplan» bedes snarest for Oslo Vikariats område sendt undertegnede. For Mellem-Norges distrikt er høiervedig mgr. Witte, Molde, direktør og for Nord-Norge pater Aschenbrenner, Storfjord.

St. Birgitta prestegård,
Fredrikstad 6. desember 1938.

Alf Hogh.

Jeg vil gjerne anbefale ovenstående på det varmeste.

† Jac. Mangers, biskop av Selja.

Du gikk så stille.

Du gikk så stille med ditt gode smil,
du spredte fred omkring dig på din ferden,
du gav din varme til den kolde verden,
du vandret villig smertens tunge mil —
Fikk du enn lite — enda gav du meget,
for du — du tenkte aldri på ditt eget.

Du eiet denne kjærlighetens evne
å drysse solskinn over skyer grå,
de tunge veier med de andre gå
og med din omhet deres sti å jevne.
Om noen led — straks var du ved hans side,
for du — du visste hvad det var å lide.

Men også jeg vet litt om hvad det er
når smertens dolk igjennem sjelen stinger
og Herrens tunge hånd ikné en tvinger
og en må miste hvad en mest har kjær.
Å — la ditt tålmod og ditt smil mig lære
min egen byrde mere villig bære.

(—a. i «Bymisjonæren».)

Blomster og tistler fra livets veikanter.

IV.

Undervisning.

Forskjellen på de tyske og norske skoler var allerede den gang stor. Sport var et ukjent begrep men vi blev proppet med «lærdom» som vi gutter ganske visst mottok ikke helt frivillig. Legemsøvelser, fotball o. l. hørte vi om som noe nytt og fremmed — og vel å merke må dere huske at dette ikke er for hundre år siden, men omkring 1890! Men til gjengjeld lærte vi utrolig meget latin og gresk og visste som unger på 11 år på en prikk når slaget ved Marathon eller Salamis stod. Dette blev pugget inn i oss og det kostet ofte slit og tårer — men til tider undres jeg på om ikke allikevel selve strevet med å tilegne oss kunnskaper har vært en styrke senere i livet for oss fordi vi kom i vane med aldri å gi op for en vanskelighet! Hvad sporten angår så hadde vi et fag som het «gymnastikk» — men tro om moderne turnere vilde ha vedkjent sig den om de kunde ha sett oss stå i geledd og strekke armene op — ned — ut — frem på kommando eller eventuelt springe over et tau, altsammen i en støvfylt og uluftet kjellerhvelving! Imot slutten av skoletiden fikk dog gymnaset en tilbygning med et moderne turnlokale med alle gode greier. Sykler fantes ikke i den lille tyske by og jeg skal aldri glemme den redselsblandede forbauselse som de første biler vakte — de skapte nesten panikk da de åpenbarte sig på gatene!

Blev altså legemets utvikling temmelig forsømt i den tids skolegang så blev altså ikke åndens det — nu er det nesten omvendt, synes jeg. Som bekjent svinger jo verden gjerne fra den ene ytterlighet til den annen. Sporten drives der nu i enkelte land en sann avgudsdyrkelse med og selv om Kirken intet har imot at mennesket pleier og utvikler sitt legem så lærer den oss også at dette ikke må skje på bekostning av sjelens røkt. Og først og fremst må ikke religionsundervisningen i skolene tilsidesettes for annen kunnskapsmeddeling eller ferdighetstrening. Vel er denne undervisning ingen liketil sak — en velmenende men «kjedelig» lærer kan bli en hindring istedetfor en hjelp for et barns religiøse utvikling på samme måte som en i ånd og sannhet personlig trossterk lærer kan bety mer for sin elev enn noe annet menneske senere i livet. Jeg har selv hatt lærere av begge slaget — en prest av hvis personlighet, forståelse og godhet der likefrem strømmet noe av Kristi ånd til oss, og en annen, dessverre nettop i de øverste gymnasieklasser som gjorde oss lei all religion. Heldigvis hadde dog de fleste av oss, før vi kom under hans «veiledning», avgjort med oss selv hvilken vei vi vilde gå. Allikevel er det nokså merkelig at nettop ofte pedagoger, både geistlige og lægfolk, har glemt hvordan de selv var som unge! Og navnlig glemt at videbegjærighet hører ungdommen til — en videgjærighet som imidlertid

ofte ytrer sig anderledes enn efter deres skjemaer.

Her vilde jeg kunne skrive et langt kapitel om all den opplysning vi den gang overhodet ikke fikk. Hvis det kunde ha vært tenkelig at vi hadde spurt vilde svaret ha vært — som det uvegerlig var om det utenkelige skjedde at vi spurte — en mørk mine, et mistroisk blikk, en avfeiende håndbevegelse: «Fy dig, at du har så stygge tanker!» Ja, mon de var så stygge? Det var ialfall da de voksnes skyld at de kunde bli stygge!

Også dette har nu forandret sig — mulig til den annen ytterlighet det også. Det ideelle er vel når en forstandig prest kan tale opplysende, befriende ord i en krets av unge, alvorlige, sökende mennesker. Det er en sann prestegjerning, som aldri skulde være blitt erstattet av andre.

F. F. M.

(Fortsettes).

Exercitieboken.

Pauluskretsen slutter året på en måte som er hele dens virke verdig — nemlig med utsendelsen av St. Ignatius av Loyolas berømte Exercitiebok, med innledning og forklarende noter av pater Küpferle mens oversettelsen vesentlig skyldes den utrettelige H. D. T. Kiærulff — man fristes til tider til å spørre sig selv om det er lykkedes denne virksomme og produktive katolikk å gi sin private time 70 minutter istedetfor 60. Annen forklaring kan vanskelig finnes overfor så meget som han rekker å få gjort — og gjort godt!

Exercitieboken er — som det jo også fremgår av innledningen — tenkt å være en veiledning for tredve dagers åndelige exercitier i åndssamling og ensomhet — og under en exercitiemesters livs forklaring og hjelp er det at den gjennom alle tider har vært til så stor velsignelse for mennesker. Samtidig er den «en veiledning i den praktiske livsvisdom, som ordner og former hele livsførselen efter Guds hellige vilje». Utgangspunktet og hovedtanken er å finne svaret på det viktige spørsmål: «hvad er egentlig meningen med det menneskelige liv»?

Dette ifølge innledningen. Til den kan føies at her i Norge, hvor ifølge grunnloven jesuittene inntar den samme stilling som jødene under det nuværende regime i Tyskland, vil boken ha sin særlige misjon idet den bringer autentiske opplysninger om de prinsipper og den ånd, hvorefter og hvori ordenen ledes. Til dette formål er det meget heldig at oversettelsen er lagt så tett op til originalen som vel mulig så der ikke er plass åpen for mistanke om at den er opportunt tillempet. Man forstår at dette hensyn har vært tungtveiende under arbeidet med denne utgave. Korrektheten er også opnådd — mulig dog noe på bekostning av tilgjengeligheten og den praktiske nytte. I denne forbindelse kan det ha sin

interesse å oplyse om at avdøde fru minister Irgens efterlot sig en nesten helt fullført oversettelse, som utmerker sig i høi grad ved sin brukbare og insiterende form.

Våre lesere har ødet —

Stavanger 10/12 1938.

St. Olavs Redaksjon, Oslo.

I de 2 siste numre av St. Olav står der under Ukekalender flere ganger: «*Marias uflekkede Undfangelse.*»

Første gang trodde jeg det var en trykkfeil, og gjemte bladet bort, så mine husfeller ikke skulde få se det og begynte å le, men da det stod gjentatt nu i siste nummer er jeg kommet på den tanke, at kanskje det skal være slik.

En plett og en flekk er jo på en måte det samme, og det kan godt være, at man på dansk snakker om «en plettet dress», hvor vi på norsk sier «en flekket dress».

Men i figurlig betydning er det forskjell. Jeg kan ikke tenke mig at noen i Norge vil kunne tale om f. eks.: «et flekkfritt rykte», der sier man «et plettfritt rykte».

Med «flekk» forbinder man noe som kan seess med øiet, og jeg finner det likeut latterlig å tale om «uflekket undfangelse». Behold uttrykket: «uplettede undfangelse», som vi kjenner og som er brukt i tusen år, og la ikke en ekstra norsk-norsk filolog eller andre få innbilt dere, at dette er «nynorsk».

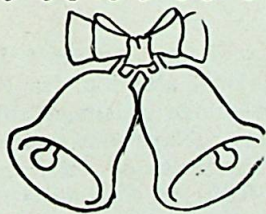
Jeg må i samme forbindelse tenke på en av våre prester, som ifjor engang i et anfall av «folkelighet» sa i sin preken at vi alle «skulde være som sauer»!

Riktig nok er får og sau betegnelsen for et og samme dyr, men i figurlig betydning er det en himmelvid forskjell. Sau er jo på norsk også et av de værste skjellsord.

Våre utenlandske prester og søstre bør ikke høre for meget på de norsk-norske reformatorer!

Ærbødigt

Th. Lied.

„Kimer 7 Klokker“

er den gode julehilsen.

Kr. 2,00.

Mariakongregasjonens retrett.

Det er ikke så lett å holde retrett, mens livet bruser om oss og vi står midt oppe i vårt daglige arbeide, og enn mindre på årets aller travleste tid. Og dog har disse dagers opplevelser i St. Josefssøstrenes lille fredfulle kapell formådd å senke stillhet over vårt tankeliv og føre det op på fjellet — på vidda, hvor der er fred og utsyn.

Ved vår dyktige førers hjelp har vi fått et overblikk over livet som det leves i dalen til daglig — over mitt liv og over ditt liv. Og de store spørsmål har brendt oss i sinnet i disse dagene under vårt virke: Hvordan er det med vår tillit til Gud? Har vi evne til å si: Din vilje skje! Og tør vi gi oss over i en trygg forvisning om at vår Far sitter ved roret, om enn stormen bruser rundt skibet? Og hvordan er det med vår vilje til å bære hans åk som er gavnlig og hans byrde som er lett? — Vi har måttet gå inn i oss selv og klarlegge vår neste-kjærlighet, om den omfatter flere enn våre nærmeste kjære venner, og om den mere er innstillet på å gi. Om vi ikke i grunnen alle har noe å gi, når vi bare tenker oss om.

Så har vi måttet beskjefte oss meget med vår kristen personlighet, om den er kommet lengre enn til å være tilfreds om vi kan undgå å synde, eller om vi forsøker å legge den op mot de høie idealer: Vår Frelser, Hans hellige mor, St. Fransiscus og andre helgener.

Og endelig under hvilken synsvinkel vandrer vi vår pilegrimsgang på jorden. Er det en marche funèbre, eller går vi med løftet panne og hører Solsangen tone over våre hoder?

Det er blitt stoff nok til eftertanke og mangt å overveie. Måtte vi bare som vår moder Maria bevare ordene i våre hjerter!

Skal man dømme efter den begeistring som kom til orde efter hvert foredrag, ønsker sikkert alle å være med på en varm og dyptfølt takk til pater Notenboom for disse lærerike timer av evighetsverd.

Mariabarn.

Hechjemme —

«St. Olav»s neste nummer er dobbeltnummer og vil utkomme onsdag d. 21. ds. Det påfølgende nummer utsendes torsdag d. 5. januar 1939.

Oslo. Mariakongregasjonens retrett forløp efter det sedvanlige program med meget god deltagelse. Dens leder var pater Notenboom og da retrettens tanker er gjengitt annet sted i bladet taler disse for sig selv og behøver ikke å nevnes i dette referat. Felleskommunionen søndag morgen fikk særlig god tilslutning og med hans høiærv. biskopen for alteret og den vakre sang og musikk, som søstrene alltid utfører på denne festdag blir det alltid en egen høitidsstem-

ning. — Kongregasjonen preses, mgr. Snoeys talte i tilknytning til dagens evangelium og understrekte ytterligere «vår gledes årsak» som også hadde vært nevnt stadig i retretten: gleden over å være i den levende Guds hender, trygt overlatt til hans vise og faderlige omsorg for nutid og fremtid. — Ved aftenandakten var det høitidelig optagelse av nye medlemmer, og preses holdt en anslående alvorlig tale over betydningen av dette å være en Herrens tjenerinne. — Til slutt kom så festen, der som vanlig fikk fullt hus og god stemning like fra det øieblikk man trådte inn i salen med de festdekkede bord. Først ønsket prefekten frk. Torgersen alle velkommen. Så lestes prologen av frk. Abrahamsen og preses holdt en liten munter tale, hvorefter det blev begeistret, kraftig all-sang med pater Boers som sikker leder ved pianoet. Frk. Abrahamsen stod atter på «platået» og greiet på sin sikre kunstneriske måte sin del av underholdningen uten at noen behøvde å sitte med hjertet i halsen. Ved bordet var det taler av hans høier. biskopen, mgr. Snoeys og pater Notenboom. Prefekten takket retrettens leder og det blev frembragt hilsen fra to utenbysboende medlemmer og fra søster Louise Emma, som blev mottatt med «klapp» og sendes hun herved en hjertelig hilsen fra oss alle. Der kom også telegram fra Mariabarna i Bergen, som sikkert misunder sine søstre i Oslo nu! Etterpå kom frk. Abrahamsen igjen, nu med muntert og morsomt program, og vi håper hun forstod den takknemmelighet vi følte over at hun alltid så villig gir av sin allsidighet. Hjertelig takk! — også til den som stelte på kjøkkenet så aldeles utmerket for oss og til de flinke hjelpere som serverte så oppmerksomt for oss. Takk til *alle* som hjalp!

M. R.

Arendal. Selv om St. Olavs hjemmespalte ikke ofte har noe om Arendal, må man ikke derfor slutte at vi ikke «gjør» noe. Barneforeningen og ungdomsforeningen har sine møter i foreningslokalet hver fjortende dag, og St. Birgittaforeningen sine ukentlige symøter. Kristi Kongefest hadde vi høimesse med felleskommunion for hele menigheten, og vår lille kirke var overfylt. I høst har vi dessuten hatt to meget vellykkede familiekvelder med foredrag. Den første festkvelden holdt vår sogneprest et aldeles ypperlig foredrag om «Kirkebygningen ned gjennom tidene», illustrert med mange praktfulle lysbilleder. Det er bare så synd at ikke flere av våre menigheter kan få høve til å høre dette utmerkede foredrag. Sognepresten har senere holdt det i gymnasiesamfundet og i Kristiansand. Så hadde vi vår annen familiekveld i forrige uke. Foredragsholderen, lærer Heldal, tok oss med på en sykkelturn over halve Europa. Foredraget som både var fengslende og morsomt varte i nesten to timer. Og allikevel syntes vi det var for kort! Det er vel det beste som kan sies om en foredragsholder! Vi lo ikke — vi brølte. For øieblikket har vi munn- og klovesyke i omegnen så kirken er lukket. Sognepresten måtte forrige søndag avbryte sitt adventsforedrag og menigheten gå hjem. Det vil bli en trist jul for Arendals lille menighet hvis kirken skal være stengt i julen. Det er dog noen glade mennesker i Arendal også. Det er skolebarna! For skolene er lukket, og barna har fri.

F.

— og decute

København. Med høitidelig utfoldelse av et vakkert ceremoniell — skriver «Nordisk Ugeblad» — blev onsdag den 16. november kl. 15 tre benedictinernonner iklædt i en tettfylt kirke under en ikke helt kort gudstjeneste. Først sang provikar pater Flynn sammen med P. Boer-rigter, P. Scherz og Søstrenes kor dagens vesper. Deretter drog en prosesjon med de tre nonner og deres «brudepiker» fra sakristiet gjennom den lille forhave ut på Jaktveien og inn i kirken. Det kan nok være, at folk stod og stirret, da de så de tre hvitklædde nonner med myrt og slør ledsaget av prestene i fullt ornat komme

gående. Ankommet til kirkens kor trådte de tre frem og svarte på provikarens: «Hvad ønsker I?» — «Guds barmhjertighet og den hellige ordensdrakt.» Under gripende bønner knelte de foran alteret, tok av sig smykker og det verdslige slør, og provikaren klippet noe av deres hår til tegn på forsakelse av denne verden. Stadig under ceremonier og bønn fikk de sløret, ordensdrakt, belte, skapular og lys, hvorefter provikaren holdt en tale, som i samme grad var rettet til menigheten som til nonnene og fremhevet ordenslivets betydning. Så blev Te Deum sunget, og i prosesjon drog man igjen til klausurdøren i sakristiet, hvor et av de skjønneste øieblikk opandte, da de tre nonner med lys i hånden knelte i klosterporten og under sang og bønn blev mottatt av søstrene innenfor og kaltes ved sine nye klosternavn: Sr. Gabriele, sr. Gertrud og sr. Theresen. —

Frankrikes største katedral. I over hundre år har man arbeidet i Lille på den nye basilika som bærer navnet Notre Dame de la treille. Dens størrelse vil kun bli overgått av Peterskirken i Rom, Sofiakirken i Konstantinopel og domkirken i København.

Spor av et sunket fastland i Meksiko. De geologiske undersøkelser, som forskjellige amerikanske videnskabelige ekspedisjoner har foretatt i det nordlige Meksiko har gitt viktige resultater. Man har funnet spor av et forsvunnet land og et stort ocean, som har skilt Nordamerika fra Sydamerika. Landet har strakt sig fra Texas' sydlige grense til bredden av et hav som har bedekket det nuværende Mellem-Meksiko. Det var de fossile fund av havdyr og de forskjellige geologiske lagdannelse som bragte de to forskere Bose og dr. Kullums på sporet.

Rekviemmesse i det sextinske kapell. Kardinalsekretær Pacelli leste Allehelgensdag en høitidelig rekviemmesse for de i årets løp avdøde kardinaler Capotosti, Minoretta, Serafini, Hayes og Laurenti. Den Hl. Fader bivånte messen fra sin tronstol og meddelte absolusjonen ved båret — likeledes var samtlige kuriekardinaler og tallrike geistlige og verdslige høitstående personer tilstede.

Napoleon-utstilling. I løpet av neste år vil Liège bli setet for en internasjonal utstilling fra Napoleons-tiden. Den vil omfatte forskjellige avdelinger, bl. a.: den franske kunst 1800—1814 — Napoleons sociale og samfundøkonomiske virke i Frankrike og det franske keiserdømme — den katolske Kirke på Napoleons tid — Napoleon og Tyskland — felttogene 1812—1815 og landflyktighets-tiden.

Pastor Niemøller løslates ikke. Det har stadig oppstått rykter om at den kjente og skattede bekjennelsesprest Martin Niemøller skulde frigis fra den konsentrasjonsleir han nu så lenge har måttet oppholde sig i. Det sies nu at dette strander på ham selv, da den modige og sjelssterke prest ikke vil underskrive en erklæring om at han i fremtiden ikke vil omtale aktuelle begivenheter i sine prekener.

Ungdoms yeke - Kirkens styrke.

„Nu skal vår fremtid bygges.“

Vi i Bergen minnes dronningen.

Da klokken var tolv torsdag 8. desember begynte alle kirkeklokkene i Bergen å kime, for i Norges hovedstad blev dronning Maud begravet. Vi skolebarn skulde samles i lokalet under kirken for å minnes vår dronning. Vi marsjerte stille inn mens en av søstrene spilte en sørgemarsj. På hver stol lå en sang med kors og krone på. Fremme ved scenen var lagt et sort fløielsteppe med et solkors. Der stod omkranset av sørgeflor dronningens bilde mot en lilla bakgrunn. Foran brente to lamper og på begge sider en syvarmet lysesstake. Ingen av oss sa et ord, for vi barn var også bedrøvet fordi dronningen var gått fra oss. Vi sang først en takkesang til dronningens ære. Så blev der lest litt om dronningens møte med nordmennene i 1905, og om hvad hun har gjort for Norge. Etterpå fik vi se lysbilleder fra hun blev kronet i Trondheims domkirke til hun blev ført ombord i krigsskipet i England, som skulde føre henne til hennes siste hvilested i Norge. Vi så billeder fra hennes liv i landet vårt. Vi så henne på ski sammen med kronprins Olav og kong Haakon, og vi så henne sammen med prinsebarna og andre barn, og vi skjønnte at dronningen hadde vært vår venn. Mellom de forskjellige bilder blev der også lest forskjellige trekk fra dronningens liv. Vi fulgte henne så til slutt da hun blev ført gjennom gatene til kirken.

Til slutt sang vi: «Et evig lys du skjenke dem.» Søster spilte sørgemarsjen igjen, og vi gikk nesten ennu stillere ut enn vi kom inn.

Hans Hofland,
St. Pauls skole, Bergen.

Bed for oss, Maria -

Av Malvin Baardsen.

Som en stjerne lys og stor —
i en syndig verden —
lyser du, o Jesu mor —
led og oss på ferden!
Bed for oss, Maria!

Når vi Jesu ord vil glemme —
vil fra Kirken vi bli hjemme —
minn os da om Jesu hjerte —
minn os da om Jesu smerte —
Bed for oss, Maria!

Når vi våkner til vårt virke —
når vi er i Herrens Kirke —
mens vi strever på vår jord —
når vi går til Herrens bord —
Bed for oss, Maria!

„På skole igjen —“

Ja, nu skal dere få høre litt også av min ungdommelige stemme.

Jeg er fremdeles skolegutt, men jeg ser mer optimistisk på stillingen nu enn før, for nu har jeg endelig begynt på en skole som interesserer meg.

På Statens Kunst- og Håndverksindustrikskole (puh!) som ligger i Ullevålsveien lærer jeg å tegne ordentlig.

Dagen begynner kl. 9, og så strever vi med å få fort modellens konturer ned på tegnebrettet. Jeg skriver streker for læreren forlanger at resultatet ikke skal være slavisk kopi og heller ikke noget folsomt. Med andre ord noget midt i mellom. Dette noget, som vi ennu knapt forstår, prøver vi så å fremstille.

Når så læreren ved 9½ tiden flommer inn i klassen og søker etter mulige og umulige feil, synker vår optimisme langt ned i kjelleren. Så maler han utover tegningen med blyanten sin, og odelegger hele tegningen etter vår mening. Men heldigvis får ikke vi lov til å mene noget. Slik går de første timene, avbrutt av strivåte blodmer, som til slutt svever som «fata morgana» over oss. (Alle vet vel at skoleelever viser en fantastisk virtuositet når det gjelder å grave frem frynsete vitser.)

Kl. 11½ slår frihetens halvtide, og hele stroket om Ullevålsveien fylles av elever med merkelige iatoveringer på ryggen av tegnefrakkene.

Halvtimen tilbringes av nogen, tradisjonen tro, på «trappa». Trappen er et meget fornuftig begrep, som en sikkert like så fornuftig arkitekt har plasert utenfor vår ellers så utmerkede sognekirke. Her eter og røker gutta, mens pikene spiser og røker, mens en stor del papir finner sig tilrette på trappe-trinene. Når så kirketjeneren ringer Angelus kl. 12 fordufter alle, og «trappa» åpenbares for hele Ullevålsveien i all sin gru og velde.

Resten av skoletiden tilbringes i konstruksjonsklassen. Her konstruerer og projicerer vi til det går trill rundt i hodet på oss. Rekreasjon er derfor selvsagt nødvendig, og den foregår ute i korridoren hvor vi sparker fotball med en gammel, efterglemt skurefille. Foruten dette er det mange andre rekreasjonsmåter, bare man er opmerksom nok.

Efter «rekreasjonen» prøver vi å få opplysninger angående oppgaven hos kamerater eller venner. (Kanskje helst det siste!) Som man skjønner har vi frihet nok, men om det lønner sig å «lose» oppgaver på den måten vil eksamen vise.

Nok av det. Tiden går, og kl. 2½ kimer det i

klokker i korridorene igjen, og så fordufter vi som dugg for solen, eller rettere sagt, ut i den gylne høstsolen.

Men fra spøk til alvor. Mitt mål er å bli reklame-tegner og til og med en god sådan. Således kan jeg kanskje med henblikk på vår sides overskrift: «Ungdoms yrke, Kirkens styrke» komme til å drive propaganda f. eks. Hvem vet?

Herman Bongart
(elev ved Kunstindustriskolen).

Syng.

Har du noensinne vært i messen eller andakten og glemt salmeboken din? Sidemannen din synger av full hals og hjertens lyst, mens du må ti stille, du som synger meget bedre — selvfølgelig. — Det er somme tider man er fristet til å tro at 50 % av menigheten fullstendig hadde glemt hvor salmeboken sist blev lagt. Hvor er det blitt av alle de deilige, friske stemmene som ellers lar sig høre ved alle anledninger?

Har du noensinne kritisert kirkekoret? Ja, du har, og mange ganger med veloverveid hu og i beste mening og med skjellig grunn. Han som sang Introitus siste søndag hadde sikkert vært på fest lørdag kveld, han hadde i hvert fall røkt etter kl. 9. Og: Noe så gyselig og uensartet som de sopranene finnes absolutt ikke.

Har du selv forsøkt å rette på det? Vet du at hvis du selv meldte dig for kirkekorets dirigent og ba om å få bli med, mottok han dig med åpne armer? Det er like meget et ungdomsmål å forskjønne kirkesangen som noe annet. Det er ingen som forlanger at du skal synge koloratur, heltetenor eller kjellerbass, syng med det du har og føi dig efter dirigenten så blir alt såre godt. Ungdom i alle norske menigheter, støtt op om kirkesangen og vær stabile der! Det blir dig selv til stor glede og mest Gud til ære.

P. S. Jeg håper inderlig at følgen av denne appell må bli som engang antydnet at kirkekoret må synge nede i kirken, og menigheten må anvises plass på galleriet!

P. P. S. Nu er kirkekorene midt inne i øvelsene til julegudstjenestene, men blir du med nu, er du trenet til påske!

Oia.

Bokanmeldelser.

Sonja Henie: «Mitt livs eventyr.» (Gyldendal. Norsk Forlag.)

Sigmund Ruud: «Skispor krysser verden.» (Aschehoug & Co.)

Begge disse to i sin genre praktfulle bøker supplerer hverandre slik at de tilsammen gir et utmerket inntrykk av vår ellers så baktalte ungdom av idag. En bedre dementi av alle beskyldningene mot den

og et bedre forsvar for den kan neppe tenkes — begge bøker belyser nemlig i første rekke norsk ungdoms energi og vilje til å gå inn for en målbevisst trening, et strengt og intenst arbeid i selvbeherskelsens og selvfornektelsens tegn. Og de viser en ting til: hvor de unge er besjelet av takknemmelighet mot foreldre og lærere og av kjærlighet til det folk og det fedreland, for hvis skyld og til hvis ære de i første rekke vinner sine seire.

Vel kaller Sonja Henie sitt liv et «eventyr» og gjør det med en viss rett — men det er dog i langt høyere grad en aldri hvilende kamp for å nå det største og yde det beste innenfor sitt felt. Det er ikke alltid isen hun danser på, som har vært det kalleste i hennes omgivelser — konkurrentenes åpenlyse og skjulte misundelse — intrigespill og åpenlyst og skjult motstand har nok kunnet fryse et følsomt og artistisk ungpikesinn inn i motløshet og oppgitthet. Men ved sin side har Sojna hatt sin far — og gjennom hele boken går kjærligheten til ham og takknemmeligheten for hans aldri sviktende støtte og omsorg som en rød tråd. Det skal sies til skøiteprinsessens ros at hun forstår å ære sin far og sin mor — er dette kan hende en medvirkende årsak til at det går henne så «vel i landet»? Hvorom alting er — boken er anbefalelsesverdig, selvfølgelig navnlig som gave til sportsinteressert ungdom! Den er nydelig og flott illustrert.

*

Om Sigmund Ruuds bok: «Skispor krysser verden» gjelder det samme. Såvel han selv som hans to andre verdenmesterbødre har aldri forsømt å gjøre oppmerksom på hvad de skylder sitt hjem og sine kamerater på Kongsberg. En klubb som den berømmelige K.I.F. avler ikke så mange kjekke og fremragende sportsmenn undtagen der er noe som særlig danner grobunn for det — og hvad dette er opplyser Sigmund Ruuds bok om: et samarbeid og et samhold som ikke skyr noen anstrengelser for å hjelpe hverandre fremover hvad sundhet og trening angår. Imponerende er kapitlene om strevet med å skape idrettsplass og treningsbakker — og at de sunde legemer huser sunde sjeler får man et lite glimt av i det nydelige kapittel hvor de to brødre Sigmund og Birger får telegram om at yngstebroren Asbjørn også er blitt verdensmester og tross sin glede dog kun er optatt av en ting: hvorfor har den nærmeste konkurrent, Reidar Andersen, ikke vunnet, idet de kappes om å fremheve hans dyktighet m. m. Det er ekte god sportsånd!

Også denne bok har vakre illustrasjoner — og sakkyndigheten opplyser om at siste del av den rummer en sjelden instruktiv avdeling om skihopp og hopp trening.

*

Alt i alt: iår kan dere unge ikke være i tvil om hvilke bøker dere skal ønske dere!

E. D.-V.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.